

Az RSZÁSZ Központi Tanácsának plenáris ülése

(Folytatás az 1. oldalról)

Petrescu, Ion Alexandru, Petre Furdul, Jenita Constantin, Vasile Cazan, Mircea Georgescu, Constantin Drăgan, Mihai Arcan, Alexandru Grecu, Gheorghe Miron, Ion Olaru.

A megyenkénti munkacsoportokban részt vett még a vitában 65 elvtárs.

Kifejezve hazánk szakszervezetek teljes csatlakozását az RKP KB nemrég tartott plenáris ülésének határozataihoz, az RSZÁSZ Központi Tanácsa teljesen magáévá tette az 1970. évi állami terv célkitűzéseit, amely terv előírja a fejlesztés magas ütemének további fenntartását a nemzetgazdaság összes ágában. Az RSZÁSZ Központi Tanácsa plenáris ülésének részvevői rámutattak, hogy milyen rendkívüli jelentőségű a szakszervezetek tevékenységére nézve Nicolae Ceaușescu elvtársnak az RKP KB plenáris ülése befecsközéseiről mondtott beszéde, amely az eddig elért eredmények mélyreható elemzése alapján világosan megállapította, milyen lehetőségek és erőforrások vannak ahhoz, hogy eredményesen befecsközzük a jelenlegi öt éves tervet és ráterhessünk az RKP X. kongresszusán kidolgozott nagyvessző program megvalósítására. Ez teljesen megfelel hazánk jelenlegi anyagi és emberi potenciáljának, a dolgozók törekvéseinek és azon szilárd elhatározásának, hogy valóra váltják a párt

által kidolgozott lelkesítő feladatokat.

A plenáris ülés újabb megerősítette az összes szakszervezeti szervezetek és szervezeteknek azt az elhatározását, hogy mindenben hozzájárulnak a jövő évi tervfeladatok teljesítéséhez és tudásnyalásához. Az előterjesztett jelentés, a vita és az elhangzott javaslatok alapján a plénum határozatot hozott. A határozat előírja, hogy az RSZÁSZ Központi Tanácsa, az ágazati szakszervezeti szövetségek bizottságai, a megyei, municípiumi, városi tanácsok és a szakszervezeti bizottságok egész tevékenységük homloktérébe állítják az összes dolgozók mozgósítását az állami terv ütemes megvalósítására az összes mutatóknál és választékoknál, magas gazdasági hatékonyság elérésére. Különös hangsúlyt helyeznek a dolgozók kezdeményezésének és alkotó gondolkodásának a fejlesztésére abból a célból, hogy minél teljesebben hasznosítsák a belső tartalékokat a munkatermelékenység növelésére és az önköltés, a fajlagos fogva-átvitel és a termelés anyagi költségei csökkentésére, a belső fogyasztásra és exportra szánt termékek minőségének javítására. Az 1970. évi hatalmas beruházási program valóra váltása megköveteli a szakszervezeti szervezettől széles körű tevékenység kifejtését annak érdekében, hogy az építőket az üzemi helyezési határidők betartására, a megrendelőköt pedig a tervezett paraméterek legrovidebb időn belüli elérésére mozgósítsák.

Az RSZÁSZ Központi Tanácsa plénumának határozata felhívja a szakszervezetek figyelmét a szocialista verseny fő célkitűzéseire a különböző ágazatokban és szektorokban. A határozat hangsúlyozza, hogy a szakszervezeti tevékenység színterét a vállalatokba kell helyezni, közvetlen kapcsolatba a realitásokkal, oda, ahol közvetlenül operatív módon kell megoldani az élet által felvetett problémákat.

A plénum jóváhagyta az RSZÁSZ Központi Tanácsának 1970. évi költségvetését és a Tanács 1969. évi tevékenységét a nemzetközi kapcsolatok terén.

A plénum munkálatainak befejezését beszédet mondott Manea Mănescu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a KB titkára.

A plenáris ülés résztvevői hatalmas lelkesedéssel elfogadták a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának, Nicolae Ceaușescu elvtársnak intézett levél szövegét, amellyel kifejezik a szakszervezeti tagok millióinak teljes csatlakozását az RKP KB nemrég tartott plénumán hozott fontos intézkedésekhez és a szakszervezeteknek azt a szilárd elhatározását, hogy mindent megtesznek a párt által megállapított feladatok, az 1970. évi állami terv sikeres megvalósítására, annak a tervnek a megvalósítására, amely döntő lépcsőfok szocialista hazánk sokoldalú felvirágztatásának programjában.

(Agerpres)

ALLERHAND TAMÁS ISTVÁN LETT AZ ÉV SPORTOLÓJA!

Péntek este a megyei TST székházában összegyűlt szakemberek — sportvezetők, edzők, újságírók — titkos szavazással megválasztották az év sportolóját. Az 1969-es esztendőben legeredményesebben szerepelt Arad megyei sportolók kiválasztásánál figyelembe vették a világ- és Európa-bajnokságokon, a nemzetközi összehasapásokon, valamint a hazai bajnokságokban elért helyezéseket, a sportolók által felállított országos, Európa- és világszcusok számát stb.

Az 1969-es év legjobb Arad megyei sportolója — a titkos szavazás alapján — ALLERHAND TAMÁS ISTVÁN, az Aradi CFR (edző Quintus János) cellovója lett, aki az idén — a román válogatott tagjaként — Európa-csapatbajnoki címet nyert, világszcusot állított fel, egyéniben pedig megnyerte Olaszország és Csehszlovákia nemzetközi bajnokságait.

Az első tíz helyen a következő sportolók végeztek:

1. ALLERHAND TAMÁS ISTVÁN (cellovó, Aradi CFR, edző Quintus János) 90 pont.

2. NÉMETH JULIA (evezős, UTA, edző Motica Maria) 87 pont.

3. RÉTHI ALBERT (asztaliteniszező, Voința, edző Prokopetz Emil) 59 pont.

4. GHEORGHE PETRONIUS (atléta, UTA, edző Marconi Ioan) 43 pont.

5. DOMIDE FLAVIUS (labdarúgó, UTA, edző Dumitrescu Nicolae és Reinhardt János) 43 pont.

6. SABAU RODICA (tornász, Vagonul, edző Weinert Géza és Frenki Borbála) 40 pont.

7. BUDURIAN EMIL (evezős, Sportiskola, edző Fodorean Mircea) 36 pont.

8. PÁLINKÁS JÓZSEF (súlyemelő, Vagonul, edző Kurella József) 33 pont.

9. LAZAR ERZSÉBET (evezős, UTA, edző Motica Maria) 32 pont.

10. LERETTER JÓZSEF (labdarúgó, UTA, edző Dumitrescu Nicolae és Reinhardt János) 31 pont.

Szavazatot kaptak még: Codreanu Roman, Dehelean Petru, Mihail Eleonora, Negomireanu Mihai, Răducanu Ionel, Kaupert József, Băbăuțiu Voichita, Gornea Gheorghe és Szilasi Sándor.

Vasárnap délelőtt

városunk több kereskedelmi egysége tart nyitva. Így például az ipari cikkeket értékesítő HKSZ néhány nagyobb, reprezentatív üzlete, valamint az Alimentara HKSZ szolgáltatás élelmiszerboltjai, kenyér-, tej- és hentes üzletei. Hasonlóképpen nyitva lesznek a Higiénia szövetkezet női fodrász üzletei is, kivétel nélkül, reggel 7 órától déli 13 óráig.

Corneille Cid-jének

Eppen 333 éve él ez a darab, az Akarat tragédiája, mely színesgenerációk ajkán csendítette a szép szót és nézők százait nevelte Erőre, Kötelességre, Szeretetre — így csupa nagybetűvel, mert Corneille csak nagy érzelmeket ismer, melyekből kivilágzik minden vadhajlat. Művében minden vita a tiszta eszmák párharcára, de egyike a legnagyobbaknak azok közül, akik nem azt írták meg, milyen az ember, hanem, hogy milyennek kellene lennie.

Flüggetlenül a darab korától vagy tartalmától, a rendező, ha rá szánja magát a színpadra vitelle, általában önmaga mondanivalóját is keresi benne, a szót, a hangot, amelyet ő közvetít a darab segítségével nézőnek. Az esztétika abécékönyvének egyik alaptörvénye ez. Az aradi Cid bemutatása használaton keresem a rendezőt. A kitünően megkomponált, monumentális díszlet, a nagy ívű, ugyancsak monumentális idező mozgás mellett az előadás kécsúszik a néző figyelmébe alól.

Van egy vulgáris példaműködés, amely sokszor idézik már színikritikák alkalmával: tenisz-mérkőzés, amely csak akkor szép, ha a háló két oldalán egyenlő értékű partnerek állnak, akik a szépen kapott labdát ugyanolyan szépen és ugyanolyan erővel tudják visszaütni. Az aradi Cid bemutatásánál látunk egy kitünő játékost, Zoe Muscant Ximéná szerepében. Van egy jelenete, amelyet nehezen lehet elfelejteni. A

Ugy játszani, hogy higgyünk neki — ez a színész igazi művészete, ebben emelkedett ki a színpadon. Zoe Muscant a Cid bemutatásán, a szombati este, a „mértékese” — a többiek közül, akiknek mégis sikerült időnként egy-egy adogatásra válaszolniuk első sorban Constantin Adamovici-ot, Liviu Mărtinut és Ion Petrache említésével meg. Constantin Adamovici mértéktartó intelligenciája azonban, legalább meg két hét próbát igényelt volna. Egyetlen jelenetben sikerült hiteles nyújtania, ott, ahol beszámol a királynak a morok ellen vívott csata eseményéről.

Egészében az előadás nehezen tudta felvillanyozni a közönséget. A produkciót feldarabolta a minden egyes kép után leeresztett függöny, amely az itt-ott felszökkenő izást elfojtotta.

aradi bemutatójáról

szerelm és a bosszu küzdelmében, az előbbi egyetlen pillanatra jut uralomra benne. Don Rodrigo mellett áll idegenül, arccal a közönség felé. Hozzáfordulna, megölné legszívesebben, itt az alkalmas pillanat — ezt érezzük mi, nézők is. Lassan közeledik testének hajlásával a lovag felé, de az utolsó pillanatban győz az akarat, a lassu fordulat gyors elfordulásba torkol.

val formálta meg a király alakját. Liviu Mărtinut vérből Don Gomez alakításá, nem emelkedett a többiek szintjére. Rövid jelenetben igazán szereplőformálás igényével küzdött, Féliskorrel. Ximéná mellett Don Rodrigo szerepe az, amely a legtöbb színészi lehetőséget nyújtja ebben a tragédiában. Ion Petrache játéka csillog

Ebben az évharmadban ez a második olyan bemutató, ahol a díszlet — Györffy Éva munkája — az előadás fölött áll (az első Sever Frenyú díszlete volt a Vitezhöz). Nem tudjuk viszont ennire fenntartások nélkül fogadni a jelmezeket. Bár, korhűségük vitathatatlan, a férfi ruhák nem idomultak eléggé a jellemekhez, sem a mai nézőknek kialakult ízléshez, elképzeléshez a tizenegyedik század Spanyolországáról.

Z. A.

Tájékoztató

Filmek

MUREȘUL: Lady Chaplin művelet (10, 12, 14, 16, 18, 20).

STUDIO: Bőrkész fiúk (10, 12) Lady Chaplin művelet (15, 17, 19, 21).

IFJUSÁGI: Minden a nevéért (11, 16, 18, 20).

VICTORIA: Golyó a tábornok (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): Szerelem Las Vegas-ban (10, 15, 17, 19).

SOLIDARITATEA (Gaj): A Sölmárești-nemzettség (11, 16, 19).

CFR (Grădiște): Robbantsátok fel a bankot (15, 17, 19).

MIKELAKA: Boldog Sándor (15, 17, 19).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA

PECSKA: Közöttünk.

KISJENŐ: Ember, büszkeség, vérbosszu.

BOROSJENŐ: Az ítélet.

SZENTANNA: A kis szökevény.

RADNA: Utlevél nélkül.

VILAGOS: Homer doktor öccse.

NAGYLAJ: A pillanat embere.

BOROSSEBES: Beteljesületlen szerelem.

KÖRÖSBÖKÉNY: Heroin.

KÜRTÖS: X komiszár és a Három zöld kutyá bandája.

PANKOTA: Komédiások.

VINGA: Egyetlen élet.

LIPPA: A balta.

Hangverseny

Vasárnap, december 28-án, délelőtt 11 órakor az Aradi Állami Filharmonia zenekara szimfonikus hangversenyt tart a Kultúrpalota nagytermében.

Vezényel Nicolae Brănzeu, közreműködik Micu Vasile.

Műsoron: Csigan: Szimfonikus prelúd; Weber: Bütyk vadász (nyitány); Operariák és dalok; Csajkovszkij: Dötöröz szvit.

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

★

Hétfőn, december 29-én este 8 órakor az Aradi Állami Filharmonia tagjai kamarazene hangversenyt adnak a Kultúrpalota nagytermében.

Műsoron: VIVALDI: A-dur hegedű-zongora szonáta, DAVID: versenyműlyhegedűre, SCHUBERT, CSAJKOVSKIJ, SCHUMANN: dalok. Közreműködnek Deutsch Magda, Cădăriu Elena, Máthé Edith, Acs Olivér, zongorán kiser Krzyzanowski Agnes.

Az Aradi Állami Filharmonia kamarazenekara előadja VIVALDI hegedűre és vonósnézekarra írt Tavasz című versenyt (Op. 8 nr. 1.) és CORELLI F-dur Concerto Grossoját (Op. 6 nr. 12). Vezényel Czucz Ervin, közreműködik Ștefan Cimpan Fáyol.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

Színház

VASARNAP, december 28-án délután 4 órakor: Dona Juana (bérletszűnet), este fél 8 órakor: Cidul (E bérlet).

Bábszínház

VASARNAP, december 28-án délelőtt fél 11 órakor: Báiatul și piticul știe tot.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10—13 és 16—19 óra között a Kultúrpalotában. Hétfőn zárva.

A Múzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

— Román népművészeti kiállítás;

— Régészeti kiállítás;

— Képzőművészeti terlet;

— Az 1848—49-es forradalmi múzeum;

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelent: ma, december 28-án nedves párási idő. Felhős égbolt és egy-két helyen hószállingózás, elvett havasodó lehetséges. Mérsékelt délekeleti, déli szél. A hőmérséklet nem változik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 5 és mínusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig mínusz 5 és plusz 2 fok között változik. Reggel és este helyi köd, képződés.

Várható időjárás december 29-én és 30-án: továbbra is ködös, párási idő. Felhős égbolt és helyi csapadék lehetséges. A hőmérséklet lassan emelkedik.

Televízió

Vasárnap, december 28.

8.45 Gyermekeknek és tanulóifjúságnak.

10.15 Palomusor.

11.15 Szimfonikus hangverseny.

12.00 A haza vártáján.

12.30 Szűnet.

12.35 Magyar nyelvű adás.

16.00 Vasárnapi magazin.

19.00 Híradó.

19.20 Film- és televíziós híradások.

19.40 Népdalok és népi táncok.

20.00 Varieté előadás.

22.15 Híradó.

</

*önmagadig magasodj fel, ember

MAJTÉNYI ERIK

Csak önmagadig

Mert nem kell ahhoz Gullivernek lenned,
hogy a pirosfeleles házakat
kezzedbe vedd, hogy átkarold a hegység
ormát, s felborzold erdős fűrtjeit.

Ha nem hajol le válladig a hold,
közeli hozzá homlokoddal,
hidd el, kevésbé kell csak megemelned!

Flottád marokra fogott kötelét
ereszd el, s majd szépségesen cikáznak
könnyű hajóid minden eggerem
felé, és nem kell egyiket sem visszavárod,
mert ott állsz a rézkorlát mögött,
és minden tenger sós szele
téged fűrészl.

Nem, nem kell ahhoz Gullivernek lenned,
hogy tenyeredbe vedd a villamost,
s óvatosan visszahelyezd a sinre,
mert pontos órarendje van — kis rézkolompja
csönget read, hogy elég volt a játék.

Lábaid előtt a világ,
cipőd orrához bujnak megbékélten
izgága folyók, kezes motorok
hajlanak bekítő szavadra,
csak önmagadig magasodj fel, ember!

MIHAI BENIUC

Hogy szóljak rólad?

Hogy szóljak rólad?
Adjak aranyló szárnyakat a szónak,
Hogy csillogjon, mint napfény, ha vakít?
Vagy tán Apollo szárnyas lovait
Fogjam be én a nap-tűz-szekerebe,
S tiszteletedre
Egy nap és egy éjjel száguldjam be veled
Harsány örömben az eget,
Hajtsam, miként egy fényfergeteg,
Vagy szerkesszek tán búvós messzelátót,
Amelyen át a szemem egyszerre átfog
Multat s jövőt; olyant, amelyen át
Egyszerre látni az egész hazát,
S a néped.
Amint korunk lépcsőin felfelé megy
A munka széles zászlaját kibontva?
Dehát a szám már mindezt eldöltö.
A turbinákat, gátakat,
Magasba nyúló házakat,
A számos iskolát,
A tegnap fojtó nyomorát,
S a holnap boldogságát.
Még mi marad reám bát,
Mi mondanivaló,
Mikor te mindent, még szebben, kimondtál,
S meg is valószínűtől?
Dalolni rólad mit lehet,
Hogy énekeim,
A szívem mélyéből kirobbanó
Örömmel több legyen.
Az örömmel, hogy törvényed vezet?
Talán a legerősebb villanyáram
Vonhatna méltó fénybe s zengne lágyan
Búgó jelet,
Tehozzát méltó éneket,
S nem a szavak dicserő rendje, — ennél
Te ezerszerre többet érdemelnél...
Próbálok éneket írni tehozzád,
És arra ébredek,
Hogy azt mondom: Párt...
KISS JENŐ fordítása

HAJDU ZOLTÁN

Hazám

Hány színe, mennyi rejtett
zöngéje van e szónak:
súlya lomérhetetlen,
melyre szédültes.
Ajakamon érzem ízét,
szememben hordom mását,
annyi illatot, képet,
örömet, fájást, sóhajt,
gondot, kacagást, végyat,
mindent jelent nekem,
hogy átitatta lényem
ezernyi zamattal.

Minden, ami csak voltam,
minden, ami csak vagyok,
minden, ami csak leszek,
amiért éltem, élek
s élni fogok a végső
percig, amiben formát
nyerem, hogy itt vagyok,
minden belőle jön és
minden hozzá vezet.

És mind ez üres szavak,
játéka, semmi volna
ha hüségem e verset
másképp nem szavatolná
de én a haza szobán
a kommunizmust hallom,
s büszkén, mert benne dobban
milliókéval társas,
szerelmes bitem, lázas
munkám s emberi rangom.

KISS JENŐ

Sorok a pártról

A párt tett azzá, ami vagy:
világos szem meg tiszta agy,
ítelet volt dolgok felett
és új dolgokra felelet.

Feldúlták lelked: bus szobád,
egymásra hányták butorát.
Helyére mindent ő rakott
s a kertre ő tárt ablakot.

Tudod már, hogy mit s hol keress,
hogy kit gyűljöl és kit szeress,
két milliárdnyi arcot őlt
a hűvös rajzu gömb: a Föld.

Igy szól: merészen nézz te szét,
ne rémítsen a végtelen,
ugy álljád rezzenéstelen,
a csillagok tekintetét.

Megfosztott sarzsidót a kény
nem ember voltál, csak szerény.
Ember, szív, szellem, gondolat —
ő adta vissza rangodat.

Kohó ő: benne lángra kap
a vak rög s izzik, mint a nap,
s szikrázva jön rá, hogy merő
acélszilárdság, szép erő.

CAMIL BALTAZAR

A hazáról

Mondhatod-e, hogy szegény vagyok?
Tenger pezsdít illatával,
s énekemben, bármiről dadog,
Baragánunk híre szárnyal.

Hűsen simogatja homlokom
messziről a csúcok árnya.
Ugy őriz, hazám a sok orom,
mint a sas, magasra szállva.
S port ha veszek tenyeredbe, mintha
fényét aranyzemecsek ontanák,
buzs s virág gazdagítja
rónánk frissült balzsamát,
dus lehet, mely ezért makulátlan...
Csucs a Dunával ölelkezik,
egyesítve egy csodás hazában
Őt és Beszterce szép völgyeit.
Ugy érzem, reám is eke hull...
Lombos fa vagyok, mely égre nő fel,
tele hamvas duzzadó erővel,
madarak körében, nem tártalanul...

Szomjasan fürkészem, vajon kik lehetnek?
Lám, felismerem arcát a szép seregnek:
Ember, akiknek szíve tiszta!
Ők hordozzák sorsunk új ígeit,
Carrarai jó márványba vések
s beleszóvik zengő dalaimba.

LŐRINCZI LÁSZLÓ fordítása

PASKANDI GÉZA

Törvény

A mélyek mélyén nincsen Nemezis, —
mégis;
pártod nélkül
megcsal a történelem is.

Volt, akit vélt-isten-hiánya,
volt, akit a testi szegénység
emelt hozzád, munkásság pártja,
s Rendek jegét törő hajódra
igy gyűlt a lenini legénység.

Lenini legénység: abban katona,
tengeremélyi parancsra hallgat.
Tudja: a szeszély sohase törvény.
A törvény mélyi, Szeszély a habbal enyésző.

Fároszod nem személy szeszélye,
hanem a törvény.
Maga a mives emberiség,
ki hatezer éve önnön bórén
próbálja —
s dobolja ki a hitét!

Kommunizmus pártja:
fürkésző, fecske-naszád,
s tengeralfutó is voltál,

kiismerted törvényhozók bitór
furfangját,
bábáskodtál az Oknál.
Váltál Tanu, Védő, Vádlo és
Vádlott,
csak bámész népség pörös teremben
sohase váltál!

Volt úgy: az idő Indiancsonakba vont,
ő, még primitív, zuduló tutaj is voltál,
de herék yachtja,
történelmi kéj-utazók
ringatója sohase lettél.

Megmértéttél
legénységedtől, utasaidtól,
s fölmérted — kapitányaid.

Sose süllyed az Emberiség anyahajója,
törvény: a tenger
segíti testét
s legénységét:
az Ember.

SZILÁGYI DOMOKOS

Láttam hegyeidet...

Láttam hegyeidet, hazám,
kódorogtam ózanos magasukban
és izzadságos kaptatók
adtak okos utatvalót:
hogy csucs fölött mind újabb csucs van.

És láttam mezőidet is;
verőfényben, viaszéreskor
megcsodáltam a fürgeteg,
a záporozó életet —
téged idézett, jövő, szép kor.

Láttam szorgos üzemeid;
s harsogott nekem — mintha érkiürt —
szén-erdeid érdes szava,
mely a földmélyi éjszaka
sűrűjéből vakító fényt küld.

És érzem dobbanó erőd;
erőd: a cél; erőd: a párt.

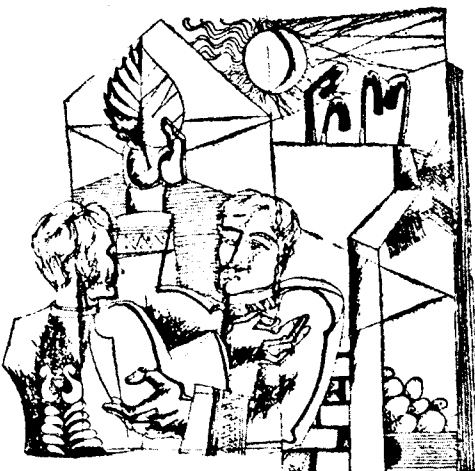
Láttam a szívedet, hazám,
mely győztes ritmusra talált.

KÁNYADI SÁNDOR

Régi balladák margójára

Kömvés Kelemen
és Manole mester
összetanakodék
sok száz kömvissel.

Összetanakodtak,
téglat vetették,
darukat szereltek
betont keverének.

(BAASZ IMRE illusztrációja)

S csonka csorba utcák
rongyos kicsi házak
helyére emeltek
pompás palotákat.

S amit estig raktak,
nem hogy ledőlt volna,
kétakkorára nőtt
másnap virradóra.

Kömvés Kelemen
és Manole mester
összetanakodtak
sok száz kömvissel

Közös veritékük
keverték a mészbe
attól olyan erős
annak a kötése.

EUGEN FRUNZÁ

A párthoz

Oly közel férjen hozzád dalom,
mint kut hűs vízéhez, mint éghez a lomb:

benned gyökérző csillag-virág,
hatoljon a szárra a szívemen át.

MAJTÉNYI ERIK fordítása

HORVÁTH IMRE

Napfényes föld

Most úgy elárad bennem a melegség,
akárcsak e hegyek közt, hol az esték
s az éjszakák sem hűlnek le egészen.
E ház otthonom és a népe népem.
Bennük testvért — ennél is többet látok!
Szeretem az utat, ahol szivárog
a forrás, melyből merítik vizünket,
a malmot, mely munkát csak néha szüntet,
a mezőt, mely szomjas most az esőre,
a fát, melyen kopog a harkály csőre
s a szélben ringó kukoricaszálát,
szirma szelét is minden csöpp virágnak.
A dombokat, a völgyeket, a rétet,
a házakban a vályogkemencéket,
s kik a vályogkemencéket csinálták.
A pislogó kis petróleumlámpát,
az asztalon az otfelejtett eszét,
a libákat, a lovak nyeresét,
az ökröket, mik annyi utat róttak,
a nők fején a bő cserépkancsokat.
A szilvát is a roskadozó ágon
— ennyi szilva nincs sehol a világon! —
a kerítést, melyen a szemem átlát,
a kapufák népies faragását,
a zenést, ki térdén cimbalmot penget,
mikor táncolnak és ha ünnepelemek.
Szerelmesem itt minden népi dallam,
szeretem a srt is a hegyoldalban.
(E temetőben szegények pihennek!)
És még jobban jelejt a jelennek,
a népet, mely nem görnyed többé kétrét,
a cséplőgépet untalan berregését,
a kaszákat, melyek versenyben kopnak,
árnyékát is a hasznos állatoknak.
A nőket és a férfiakat, mindent,
a hátukon az átalizadt inget
s az ifjakat, kik már gyűlést vezetnek.
Ujja bütykét is a dolgos kezeknek.
S e nép harcát, melynek célja a béke,
S szeretem, mert erősödik bekeje,
ezt az egész napfényes román földet,
hol az öröm mind több kapun bezörged,
s minden részét e lágy, termékeny tájnak.
Felismerem benne én is hazámat!

EMIL GIURGIUCĂ

A párt

Hajó viszi a címert. Üdvözli az eget.
Kohók hajórajának árboán leng a zászló.
Zsarátnokot dobálnak ölükéből a hegyek.
Időknek utján véled az ország ily parázsló.

Ki fényt hoztál a szívbe és fényt az otthonokba,
mi rejtőzött el addig, az álmok szellemét
kormányossá avattad; a fényt munkába fogtad,
ne fátyolozza semmi az álmokok szemét.

Folyókon ring az ország, a csillagokkal ékes,
a földi fény deríti a búzke homlokot.
Árbócai felelnek a költői ígékhez,
s ő uszik az időben, mely ziszlajin suhog.

DEAK TAMÁS fordítása

SZEMLER FERENC

Teljeség

Mit gyermek-fejfel vagy fiatalon,
majd hűvösebb, de konok férfi-aggyal
kivántam, minden sikerült! — a nagy dal
még nincs ugyan kész, de így akarom

írni halálíg lankadatlanul,
s mind teljesebbnek... — Am a többi búzke
eredmény itt áll. Zászlónk is kitűzve.
Szépet-nagyot a föld tőlünk tanul.

Persze, kissé másként képzeltem én
az új valót. Ahol a józan észnek
kellett győznie, győzött is, — de vészek
s erőszak ellen, maga is kemény

küzdőként... Vártam az eszményi Nép
diadalát, s meglelt. De volt különbség:
a munkásosztály állította hőset
az elrel... Búvós költői ígék

égnek majd — hittem — küzdők ajakán
Es égtek is. De Marxnak és Leninnek
tolla nyomán támadtak... Majd ha ünncp
tesz a világon, boldog és talán

gazdag is leszek, gondoltam. S igen,
az is vagyok! De mert a kommunizták
közt lehetek közember! Soha tisztább
álmodom nem volt. S nem lesz bátrabb
hittem.

BARTALIS JANOS

Ember

Ember! Merészen tűzd szemed előre!
Vesd meg jól lábad!
Vaskeményre kovácsold inadt!
Hiv a jövő és szertőlül, kinlódva
Haláltusázik a mult.
Előre! — ezt hirdetem nektek.
Előre! — ezt lombsuhogtatják a fák,
Szakítani kell az ósdi nyálacsodákkal.
A malac-érzelgösségekből elég volt,
Ember! Most szedd össze erőd!
Ember! Most légy magadhoz méltó!

LÁSZLÓFFY ALADÁR

A párt

A párt a békeéveket
százszorosan harcolta végig.
Mikor mindenütt pihentek Európában,
a párt akkor is gondolkodott
és építkezett.
A földreform hónapjaiban
aki földet kapott —
maga elé mosolyogva fogott neki
megművelni Magáért a magáét.
A földosztást meg nem érő
jobbgy-milliárdokra
csak a párt gondolt,
s ebből a felsőbb szempontból
kiigazította a kapkodókat.
Az államosítás utáni hetekben
hajlamosak voltunk
az örömből tervezni,
az örömből fűteni,
az örömről építkezni.
A párt — hogy az öröm övtizedekre
szabható legyen, hogy az öröm
fűtőanyag lehessen —
valódi nyersanyagokat szerzett
az iparnak,
hogy az öröm fűtőanyag lehessen
közös gazdaságba hívta a parasztságot.
A párt idejében szervezett mernékeket
a még nem is létező munkatelepekre,
orvost és tanítót a még meg sem
született nemzedékek mellé.
A párt ha utánad küldi terepjáróját,
míg az uton átolvasod az újragot
és elbeszélgetsz a gépkocsivezetővel,
azalatt máris
következő utad tervezi.
Mert energiáid számbavette
és beosztotta azoknak a
szívveréseknek karbantartására,
melyek ezerkilencszáznyolcvanban,
kilencvenben
éltetik körülötted az emberiséget.

SZÜCS KALMAN

Haza

Hidd el, ha bántlak, önmagadra is bántom.
Véremben népek ősi könnye ég.
S mi földi jogot bánt, husombat tép,
Fehér izzáson olvad fém az álmom.

E földdel összeforrt létem s halálom
Erzem, s hódolni más siet elem.
Van, akinek többet ér az ebéd.
Mint hogy az eszméért újra kiálljon.

En életem hozom az ünnepekre,
Ugy hiszek, mint ki irt tud a sebekre.
Legkisebb gyermeked hallgasd, anyám!

És adj hitelt az őszinték szavának.
Mint himnuszok, kik utakat kussálnak.
Napod napom és éjjel éjszakám.

NEMZETKÖZI ÉLET

Neculai Agachi szovjetunióbeli látogatása

MOSZKVA. — L. Duță, az Agerpres tudósítója jelenti: Neculai Agachi, Románia fémipari minisztere december 22 és 27 között látogatást tett a Szovjetunióban. A román miniszter megbeszéléseket folytatott I. P. Kazanyecsel, a Szovjetunió kohóipari miniszterével és megtekintette a lipcei fémipari kombinátot. N. Agachi ugyanakkor megbeszéléseket folytatott V. F. Zsigalin nehézipari, energetikai és szállítási miniszterrel, N. SZ. Patolicsev külkereskedelmi miniszterrel és M. N. Szuloevvel, a Külügyi Kapcsolatok Állami Bizottságának alelnökével. A megbeszéléseken a két ország fémipari együttműködésével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg.

Választási előkészületek Chilében

SANTIAGO DE CHILE. (Agerpres).

A Népi Egység Koordináló Bizottsága kétoldali megbeszéléseket kezdeményezett a választási koalícióban részt vevő pártok és mozgalmak között azzal a céllal, hogy a chilei baloldali erők közösen állítsanak jelöltet a jövő évi elnökválasztásokra. A koordináló bizottság vezetői szerint a jelölt kinevezése még az év vége előtt megtörténik; amennyiben az öt személy közül nem tudnak megállapodni a közös jelölt kinevezésén, úgy egy hatodik személyt választanak, aki elnyeri a koalíció összes pártjainak és mozgalmainak a hozzájárulását. Az öt jelölt a következő: Pablo

Neruda (Kommunista Párt), Salvador Allende (Szocialista Párt), Alberto Baltra (Radikális Párt), Jacques Chonchol (Egységes Népi Akció Mozgalma) és Rafael Tarud (Független Népi Akció Mozgalma). A Népi Egység Koordináló Bizottsága jóváhagyott egy programot, amelyben felhívja az egész lakosságot, támogassa egy olyan kormány hatalomra jutását, amely képes végrehajtani az ország számára rendkívül fontos reformokat. A dokumentum szerint a jövő szeptemberi elnökválasztásoknak meg kell nyitniuk az utat ahhoz, hogy az ország mielőbb megszabaduljon az imperializmustól, a kizsákmányolástól és nyomortól.

Indira Gandhi beszéde

Az Indiai Nemzeti Kongresszus párt 73. kongresszusa Bombayben jóváhagyta a gazdasági problémákról szóló határozatot. A küldöttek kérték a határozatban foglalt legfontosabb gazdasági feladatok teljesítése határidejének feltüntetését. A kongresszuson beszédet mondott Indira Gandhi miniszterelnök. Az ország gazdasági problémáinak kapcsán hangsúlyozta, hogy a társadalmi és gazdasági reformok kiadásainak egy részét azoknak a társadalmi rétegeknek kell fedezniük, amelyek jelenleg számottevő kiváltságokban részesülnek. A párt jelenlegi kongresszusának célja a haladás útjára téríteni a társadalmat. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy ezen az úton sok az akadály, s hogy csak az egész indiai nép közreműködésével lehet elhárítani őket. Annyit mondott, csak a nép és az indiai Nemzeti Kongresszus akciójegye készítheti meg a határozatokat.

A Press Trust of India hírügynökség rámutat, hogy a politikai bizottságban lefolyt vita részvevői egyetértettek abban, hogy a pártnak vissza kell utasítania bármilyen szövetséget a konzervatív és a reakciós erőkkel.

BELGRÁD. (Agerpres). Belgrádban bolgár-jugoszláv jegyzőkönyvet írtak alá a gép- és műszeripari termelési szakosítás és kooperáció bővítéséről — közli a BTA hírügynökség. A jövő évi elejére előirányozták bolgár-jugoszláv vállalati megbeszéléseket villamosáramok, motorok és más berendezések előállításáról. Elvi megegyezés jött létre az orvosi műszerek termelésének szakosításával kapcsolatban.

ÖT HADIHAJÓ ESETE

PÁRIZS. (Agerpres). Nyugati hírügynökségek közölték, hogy december 25-re virradóra a cherbourgi kikötőből rejtélyes körülmények között ismeretlen irányban kifutott öt francia gyártmányú hadihajó a kikötői hatóság engedélye nélkül. Az ügyvel kapcsolatos kommentárjaikban a hírügynökségek rámutatnak, hogy az eltűnt hajók hozzátartoztak ahhoz a 12 hadihajóhoz, amelyet Izrael Franciországból 1965-ben

rendelt. Az első öt hajót szállították Izraelnek, még mielőtt de Gaulle volt elnök bevezette volna az Izraelbe irányuló fegyverek embargóját. A France Presse, az Associated Press, a UPI és a Reuter hírei az is kitérnek, hogy a megrendelésből két másik hajó ismeretlen úton Izraelbe került, nyomban az embargó kihirdetése után. A rendelés utolsó öt hajója, amelynek átvételére Izrael katonai személyzetet küldött, több hónapja vesztelt az a cherbourgi kikötőben. Azokkal a párizsi hírekkel kapcsolatban, miszerint a hajók Izrael felé vették útjukat, nyilatkozatok hangzottak el mind a francia, mind az izraeli hatóságok részéről. A francia honvédelmi minisztérium szóvivője cáfolta, hogy az öt hajó titokban távozott Cherbourgból, s kijelentette, hogy azok törvényesen távoztak norvég zászló alatt, mivel a hajókat eladták egy norvég társaságnak. A szóvivő nem közölte a társaság nevét. A cher-

Közel Kelet

TEL AVIV (Agerpres). Egy izraeli szóvivő közölte, hogy egy izraeli komandó egyiptomi albasokat támadott Ras Gharib ovezetben, a Szezei-csatorna vidékén. Az akció nyomán a komandó négy egyiptomi katonát elfogott és több katonát megölt — mondotta a szóvivő. Egy izraeli katonát könnyen megsebesült.

KAIRÓ (Agerpres). A MEN hírügynökség egy egyiptomi katonai szóvivőre hivatkozva megerősítette szombatán a hírt az izraeli komandó támadásáról egy radar-állomás ellen Ras Gharib ovezetben. A szóvivő kijelentette, hogy az állomást őrző egyiptomi katonák visszavonulásra kényszerültek az izraeliekkel szembe fordított tüzeléssel. Az egyiptomiak közül egy katonát életét vesztette, nyolc megsebesült — mondotta a szóvivő. Négy egyiptomi katonát eltűnt.

bourgi kikötői hatóságok is kijelentették, hogy kizárólag „polgári ügyletről van szó”. Izrael párizsi nagykövetségének szóvivője leszögezte, hogy az öt hajót eladták egy norvég társaságnak, s hogy országa a hajókért térítést kapott a francia vállalatától. Azzal kapcsolatban, hogy a norvég zászló alatt távozott öt hajón izraeli tengerészek teljesíteneek szolgálatot, a szóvivő megemlítette, hogy az izraeli kormány megengedte a tengerészeknek, hogy ideiglenesen a norvég társaság rendelkezésére álljanak. Az esettel kapcsolatban feltett kérdésre az izraeli honvédelmi minisztérium szóvivője hangsúlyozta, hogy országnak nem szokása megerősíteni vagy cáfolni a fegyvervásárlásokkal kapcsolatos híreket. Vegül a norvég kereskedelem- és hajózásiügyi minisztérium szóvivője kijelentette, hogy egyetlen norvég cég sem kért vagy kapott engedélyt öt francia hadihajó importálására.

A KÜLFÖLDI SAJTÓBÓL

A TOVÁBBI APOLLO-PROGRAM TÖBB PROBLÉMÁT VET FEL

Az Apollo-12-vel az ember megette a második nagy lépést a holdkutatásban. Kétségtelen, hogy még több holdexpedíció következik, a probléma azonban nemcsak az, hogy milyen gyorsan, milyen intenzíven, hanem az is, hogy milyen módon követték egymást. 1972-ig még nyolc holdraszállásra kerül sor.

Amikor a 60-as évek elején az amerikai űrkutatási ügynökség vezetői hozták létre az Apollo-programot, az az volt a cél, hogy teljesítsék Kennedy elnök kérését, s 1970-ig megvalósítsák az ember holdraszállását, nem tudhattak, hogy ez mennyi próbálkozásba kerül. Miután a Saturn-Apollo űrkutatási komplexumhoz megkapták a jóváhagyást, el kellett dönteniük, hány Saturn-kétárú, hány űrkabinra és holdmodulra lesz szükség.

A szakemberek bizonyosra vették, hogy tíz kísérleti expedíció során (ember nélkül) a holdraszállást nem valósíthatják meg, hogy a feladat teljesítéséhez, legalább husz expedíció kell. Ennek megfelelően az Apollo-program keretében husz űrkutatási komplexumot rendeltek.

Mit tegyen a NASA, hogy a következő nyolc expedíció ne ismétlje meg az Apollo-11 és az Apollo-12 kísérletét?

Először is nem szabad megfeledkezni arról, hogy a Hold eléggé nagy kutatási területtel bír, noha tömege csak egyötöde bolygónk tömegének. Csupán a Földről látható oldala akkora, mint Afrika. Ki állíthatná, ha Afrika felkutatására lenne szó, hogy néhány expedícióval megfelelően fel lehetne térképezni?

Egyébként, igen valószínű, sőt bizonyosra vehető, hogy az ezután következő nyolc Apollo-expedíció után is folytatódni fog a holdkutatás. Űrkutatási szakemberek már kérték a NASAtól, hogy még öt Apollo-kísérletet vegyen terbe, mert a már kijelölt nyolc holdútvonalon kívül, még jöhetnek érdekes területek.

Autóval... a Holdon

Charles Conrad és Alan Bean csak nehezen jutott el a Surveyor-3 roncsához, 1971-től azonban már gépkocsikkal hasonló négykerekű holdjármű áll az asztronauták rendelkezésére.

A járművet, a Lunar Roving Vehicle-t (LRV) a NASA rendelkezésre a Boeing-cég tervezte. Az LRV két embert szállíthat kocsikkal hasonló módon. A holdjármű a földi közlekedés szempontjából is érdekes konstrukció lesz, hiszen már eleve úgy kell megtervezni, hogy nem éget üzemanyagot, tehát — földi viszonyok között — a levegőt sem szennyezné. A négykerekű-meghajtású, villamos jármű energiaforrása ezüst-cink üzemanyagcella lesz.

A Holdon 16,5 kilométeres sebességgel közlekedhet, közepes hatótávolsága körülbelül 120 kilométer lesz. Ennek ellenére csak körülbelül 36 kilométerre távolodhat el a leszállási színtől, mert az asztronauták űrhajójának oxigéntartaléka csupán mintegy négy órára elegendő.

Henry Kudish, az LRV főtervezője kijelentette, hogy az asztronauták egymás mellett foglalnak helyet a nyitott járműben. A két űrhajós között kap helyet a sebességmérő. A járművet fogantyú segítségével hozzák működésbe, sebességét a sebességváltóval szabályozzák. Az LRV négy kerekét külön-külön motorral, fékkel és kormányvezérléssel szerelik fel, hogy a nehéz holdtrepen szűkség esetén külön-külön lehessen működtetni.

Minthogy a Holdon mágneses irányítást használni nem lehet és a közeli horizont is megnehezíti a tájékozódást, a járműbe külön tájolórendszert és számítógépet szerelnek be. Ez utóbbi tárolja az utvonaltal kapcsolatos adatokat. Az asztronauták tehát bármely pillanatban tudják, hogy a holdjármű hol található a holdhoz viszonyítva és melyik a legközelebbi ut visszafelé.

(The Christian Science Monitor)

lenne célszerű tanulmányozni. A megjelölt leszállási helyek persze mind nehezebb terepre kerülnek. A holdkutatásnak is egyre hosszabb időt töltöttek természetesen utatársunk felszínén. Az Apollo-12 két holdutasa két-szeri kiszállással csupán hét órát tartózkodott a Holdon. Az űrhajó töltésével azonban a „holdstát” meg lehetne hosszabbítani.

Az asztronauták számára egyébként kis repülőgépet is szerkesztettek, hogy a leszállás helyétől száz kilométerekre eltávolodhassanak. Az egyik terv szerint a holdutas először a repülőgépre szállna, majd a különleges repülőgépre szállna, hogy közben keze szabadok legyenek, fényképezhessen, tudományos kutatásokat végezzen stb.

További elképzelés a körülbelül 12 személyes, holdpályán keringő laboratórium, ahonnan rendszeres időközönként 2-4 asztronauta szállhatna le a Hold felszínére, s így állandó jellegű kutatásokat végezhetne.

Tíz éven belül mindez megvalósulhat, attól függően, mennyire fejlődik időközben a műszaki eszközök fejtartára, hogy a holdkutatás egyre könnyebb és egyre olcsóbb lehessen. A gazdaságosság és a hatékonyság kulcsa a következő: olyan űrjárművet szerkesztteni, amely többször is használható.

A műszaki tökéletesítés három nagy lehetőséget már felmerült: űrjármű, amely biztosítja az összeköttetést egy föld körül keringő orbitális állomás és a földi űrkutatási központ között; nukleáris tüzelőanyaggal működő, rakétahajtású űrjármű a Föld körül keringő állomás és a Hold körül keringő laboratórium közötti összeköttetésre; jármű, esetleg tökéletesített holdmodul a Hold körül keringő laboratórium és a Hold felszínén működő kutatóközpontok közötti összeköttetésre.

A hírügynökségek jelentik

Jemen Arab Köztársaság fegyveres erői visszavetették a királyi párti csoportok egyik támadását — közölte a sanaai rádió. A Szaud-Arábia határa közelében lezajlott összecsapásban a köztársasági erők nagy mennyiségű fegyvert zsákmányoltak.

A kambodzsai kormány négy tagja — köztük Ung Hong Sath alelnök — szombaton benyújtotta lemondását — közölte az Associated Press. Sath azzal indokolta meg lemondását, hogy „a jelenlegi kormány saját programjától eltérő tevékenységet kénytelen folytatni”.

Nagy-Britannia országutjain a téli ünnepek alatt 1398 gépkocsibaleset történt — közölte a brit közlekedésügyi minisztérium. A baleseteknek 53 halálos áldozata volt.

A Richter-skála szerint 4,75 fokos földrengés volt szombat reggel Görögországban. A földrengés epicentruma Athéntől 121 kilométerre északkeletre volt.

A kubai mezőgazdasági dolgozók jelentős eredményekkel fogadják az új évet. A modern mezőgazdaság létrehozásán fáradozó kubaiak a cukortermelésben elért sikerek mellett, az idén jelentősen növelték a rizs- és dohányföldet és a citrusfélékkel beültetett területeket.

A spanyol emigránsok brüsszeli lapja, az Informacion Espagnola, beszámol arról, hogy a spanyolországi parasztbizottságok képviselői titkos összejövetelt tartottak Aragónban. Az összejövetelen elhatározták, hogy fokozzák a harcot a nagybirtokosok ellen, s földet követelnek azok számára, akik azt megművelik.

Szívroham következtében 67 esztendősen korán elhunyt Louise de Vilmorin francia író. 1955-ben neki ítélték oda Monaco irodalmi nagydíját.

A France Presse szerint mindössze 24 órával a Zambia és Tanzánia közötti közlekedést felrobantása után két ismeretlen személy megpróbálta aláaknázni a Great Ruaha folyón átvezető tanzániai hidat.

A hidat órák megfutamította a szabótörőket.

Mexikói hivatalos adatok szerint az ország lakossága év végére eléri az 50 milliót, a főváros, Ciudad de Mexico lakosainak száma pedig a 8 milliót.

A spanyolországi Asturia tartományban sztrajkba léptek a Hunosa bányavállalat munkásai. A bérmelesért indított sztrajk szombaton több aknára kiterjedt.

Tulnyomásos pilótahába öltöz-

NEMET DK: A berlini Alexander tér panorámikus lát képe

DEFENZÍVÁBAN A MONOPÓLIUMOK?

Noha nincs tudomásunk az utóbbi időben olyan drámai összevisszaságokról, mint amilyen három évvel ezelőtt a Kinshasa fővárosú Kongó és az Union Minière de haut Katanga közötti konfliktus volt, különféle formákban folytatódott a harc a fiatal független afrikai államok és a külföldi monopóliumok között. Emellett érdemel, hogy a fekete kontinens számos országában most komoly megrázkóztatót élt meg a folyamat. A politikai függetlenség kivívása csak kezdeti lépés volt: Kinyitott egy csúszott ajtó, de csak akadályokkal teli folyó felé, amelynek csak a végén található meg az igazi függetlenség — hangsúlyozta egy afrikai újságíró.

Most, amikor sok afrikai ország immár tíz éve vagy csaknem tíz éve szabad, ezek az államok önálló gazdaság megteremtésére törekednek, de ennek megvalósítása lényegesen új kapcsolatokat követel meg a volt gyarmattartóktól és az idegen trösztöktől. A nagy nyugati monopóliumok, amelyek kihasználták a hosszan tartó gyarmati uralom alatt állott afrikai országok gyenge gazdasági fejlettségét, és kiváltságos helyzetet terem-

tettek maguknak, most váratlanul nagy ellenállásba ütköznek.

Beszédes pelda erre Zambia, amelynek kormánya elhatározta, hogy 1970-től kezdve átveszi két nagy külföldi bányatársaság, az angol, amerikai és dél-afrikai érdekeket képviselő Roan Selection Trust és Anglo-American Corporation részvényeinek 51 százalékát. A lusakai kormány bejelentése valósággal megrázkóztató az érintett monopóliumokat, amelyek mesebe illő profitokat zsebelnek be a zambiai rézlelővel kiaknázásból. Amint Kenneth Kaunda elnök kijelentette, Zambia jól tudja, hogy heves ellenállásba fog ütközni a fenti határozat érvénybe lépésekor. A bányáipar ellenőrzésének átvétele azonban feltétlenül szükséges volt — mondotta —, mert az ország jelenlegi fejlődési szakaszában a réz — a legjelentősebb nemzeti kincs — nem hagyható a maximális profitorra áhító idegen trösztök kezében.

A fekete kontinensen különféle formákban, gyorsabb vagy lassabb

litemben megy végbe a gazdasági függetlenség szilárdítási folyamata. Számos országban, mint például Algériában, az Egyesült Arab Köztársaságban és Tunéziában, ahol mindjárt a politikai szuverenitás kivívása után erősen intézkedések történtek az idegen monopóliumok tevékenységének korlátozása, már döntő szakaszba lépett az önálló gazdaság kialakításának folyamata.

A nagy állami társaságok tevékenysége ezekben az országokban jól példázza az afrikai országok nagy lehetőségeit természeti erőforrásaik hasznosítására. Amikor a saját eszközök nem elegendők, ezek az országok kölcsönös érdekek alapján kollaborálnak külföldi cégekkel.

Egyébként figyelemre méltó, hogy egész sor afrikai országban, ahol a külföldi monopóliumok rendkívül erős pozíciókkal rendelkeznek, valóságos mozgalom indult

a gazdasági függetlenség kivívása érdekében. Így például a Közép-afrikai Köztársaság és Sierra Leone nemrég bejelentett programja szerint állami ellenőrzés alá akarják venni a gyémántkitermelésben érdekelt nyugati társaságok tevékenységét. A bangui kormány felosztotta az amerikai „Diamond Distribution Inc.” fiókállalatát, a „Centramines” céget, egyenlítőre ki a gyémántexportból származó jövedelme után a bangui kormányt megillető jövedelket. Sierra Leone miniszterelnöke pedig bejelentette, hogy kormánya 1970-ben felülvizsgálja a „Selection Trust Diamond Concession” bányatársaságát kötött egyezményeket.

Más a helyzet Libia esetében, ahol a monarchia megdöntése és a köztársasági rendszer beiktatása nyomán a legsürgetőbb feladatok közé tartozik több lényegbevágó változtatás és elsősorban a gazdaság fokozatos függetlenítése a külföldi uralomtól. Libia többek kö-

zött bejelentette, hogy intézkedéseket léptet életbe a „fekete arany”, a kőolaj kiaknázásából milliós profitokat beszedelő, több mint negyven külföldi társaság tevékenységének korlátozására. Ebből a szempontból fontos szerep hárul majd a Libyan Petroleum Co. nemzeti társaságra.

Az új gazdasági orientáció keretében nemrég több törvényrendeletet adott ki Tripoliban. Ezek értelmében a négy legnagyobb külföldi bankot, amelyek a hitelügyleteknek több mint a felet lebonyolították, állami ellenőrzés alá vették.

Tekintet nélkül arra, hogy az afrikai országoknak milyen formában és milyen gyorsan sikerül megszabadulniuk a külföldi monopóliumok uralma alól, tény, hogy a győzelem kivívása nem lesz könnyű dolog. Sok ország függőségét elmélyítette az a körülmény, hogy a külföldi monopóliumok igyekeztek fenntartani az illető országok gazdasági egyoldalúságát, ipari elmaradottságát. S ez az oka annak, hogy a természeti erőforrásokban oly gazdag fekete kontinens mégis oly szegény.

SABINA BONDOR